

ТОШКЕНТ ШАХАР
МАХАЛЛАЛАР
ИШИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИНИНГ
ЎЗНОМАСИ.
Ҳар ойда икки марта
чиқади.
«Тошкент оқшоми»
нашри.

1991 ЙИЛ, 14 НОЯБРЬ,
№ 21 (57).

Маҳалладош

ХАЛҚ орасида «Бўзчи белбоққа ёлчимас» деган бир нақл бор. Ҳар гал ушбу мақолни эшитганимда, беихтиёр журналист ҳамкасбларимни ўйлайман. Ахир улар ҳар доим турли касб эгалари ҳақида ёзишадими, аммо ўз касбидагилар тўғрисида ёзолмайдилар. Аниқроғи, кимдир «Журналист қаламқаш дўстини ёки устозини роса мақтабди-я», деб ўйлаб қолмасин, тагин, деган ўй билан андиша қиладилар.

Мен ҳам Октябрь районидаги «Чарх-Камолон» маҳалласининг раиси Абдуҷаббор ака Маннопов фаолиятининг айрим қирраларини ёритишга қўл ургунимча турли ҳаёлга бордим. Негаки, у ҳам журналист (республикада хизмат кўрсатган) бўлиб, чорак асрдан бери «Саҳоват» (1991 йилгача «Ўзбекистон социал таъминоти» номи билан чиққан) ойномасида бош муҳаррир лавозимида ишлаб келаяпти-да. Шу бондан ҳам у кишининг журналистик фаолиятига тўхталмасдан раислик, яъни маҳалладаги ишлари тўғрисидагина ёзишга жазм этдим.

... Абдуҷаббор ака табиатан вазмин, кам гапириб, кўпроқ тинглашни ёқтирадиганлар тоифасидан. Бироқ, ёрдамга муҳтож бўлганлардан ўз ёрдами ва маслаҳатини ҳеч қачон аямайди. Оиласи ҳам маҳалладаги намунали оилалардан бири. Фарзандларига ўз турмуш тажрибасидан келиб чиққан ҳолда тарбия бераёпти. Фарзандлар ҳам ёшлиқдан ота ўғитларини олган эмасми, ўз имкониятларини пухта хомчўтлаб, кейингина қатъий қарорга келишди.

Каттаси Дилшод мусиқага ихлоси борлигини айтувди. «Яхшилаб ўйлаб кўриб, шу фикрга келган экансан, омад ёр бўлсин». — деди ота. 1978 йили мусиқа билим юртининг ўзбек халқ чолғу асбоблари бўлимини тугатганидан бери Сергелидаги мусиқа мактабиде ишлаб келаятган Дилшод танлаган касбидан нолиётгани йўқ. Театр ва рассомчилик олий билимгоҳини тамомлаган Фарҳод Низомий номидаги педагогика олийгоҳида талабаларга нафис санъат сирларини ўргатиб келмоқда. Чилангарлик касбини ардоқлаб келаятган Жабфар ҳам ўзинга бут. Уларнинг бари ўйли-жойли, оилалари тинч-тотув. Қизлари — Матлубахон ва Ойдинхонлар ҳам ўзлари ёқтирган касбларни эъозлашяпти.

Бу киши биздан

«ОҚСОҚОЛЛИККА САЙЛАБ ЯНГЛИШМАГАН ЭКАНМИЗ»

... Абдуҷаббор аканин маҳалла комитети раислигига сайланиши ҳам ўзи учун тасодифий воқеа бўлди. Ушанда, яъни 1983 йилининг сентябрида анҳор соҳилидаги 410 оила истиқомат қилаётган «Чарх-Камолон» маҳалласининг ягона маданият ўчоғи бўлмиш клуб-чойхона буздириб ташланди. Бундан ҳафсаласи пир бўлган маҳалла фаоллари эса кўп ўтмай мажлис чақириб, бу масалани муҳокама қилишди ва янги раис сайлаш ҳақидаги таклифни ўртага қўйишди.

Мажлисга таклиф этилган А. Манноповнинг ҳам лозим бўлганда раислик лавозимига кўрсатиш учун кўнглига тугиб қўйган номзоди бор эди. Бироқ ундан сўраб ўтиришмади. Раисликка унинг номзоди кўрсатилди ва яқдиллик билан сайланди. У ўзининг кўп вақтини ишхонада ўтказишини, жамоатчилик иши учун вақт ажратиш қийин эканлигини айтиб, ҳарчанд тушунтиришга ҳаракат қилмасин, барибир бўлмади. «Журналистсиз, ёзиш-чиқириш билмасиз. Сиздан яхшироқ муносиб номзод йўқ. Маҳалладошларингиз раёини қайтарманг», деб илтимос қилиб туриб олишди.

Одамлар уни сайлаб янглишмаган эканлар. Абдуҷаббор ака раислик қила бошлади-ю, ишлар аста-секин жонланиб кетди. Аввало, 13 киши (ҳозирда 15 кишидан) иборат комитет аъзолари сайланиб, улар ўртоқлик суди, молия, таълим-тарбия, ташвиқот, соғлиқни сақлаш, ободончилик, савдо хизмати, вояга етмаганлар билан ишлаш сингари турли секторларга масъул этиб тайинландилар.

Энди эса шу сайланган комитет аъзолари учун одамлар билан ҳоли гаплашадиган жой — маҳалла идораси ташкил этиш керак эди. Орадан кўп ўтмай, аниқроғи уч ой ичида икки хоналик комитет идораси ташкил этилиб унинг катта хонаси — чойхона учун, кичик хонаси эса комитет котибига берилди. Бино олдида айвон ҳам қурилди. Сўнгра алоҳида клуб-чойхона бунёд этиш ишига киришилди ва бу муаммо ҳам икки ярим йил ичида ҳашар йўли билан ҳал этилди.

— Бу кенг кўламли ишларни амалга ошириш осон бўлгани йўқ, албатта, — дейди А. Маннопов. — Неча бор мутасадди идоралар эшигини қоқишга, турли ҳужжатлар тўплашга тўғри келди. Яхшиям-ки, маҳалла аҳли, аниқса, маҳалла комитети аъзолари бир давқа ҳам ўз ёрдамларини аяшмади. Шу ўринда меҳнат фахрийлари — Исоқ ака Исмоилов, Одил ака Очилов, Иноят ака Соатов сингари юксак фазилатли фаолларимиз номини алоҳида ҳурмат билан тилга олгим келади.

Маҳаллада клуб-чойхона қурилиб биттунга қадар ҳам маданият-маиший ва оммавий-сиёсий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилгани йўқ. Аввало, Лутфулла аканин, кейинчалик эса идоранин ҳовлисида турли тадбирлар ўтказилиб турилди. Район маданият уйи ва «Билим» жамияти ходимлари ёрдамида лекция-концертлар, атоқли кишилар билан учрашувлар уюштирилди. Саналар муносиб нишонланди, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат фахрийлари ҳурмати жойига қўйиб борилди.

(Давоми 2-бетда).

КЕЛГУСИ йил матбуот нашрлари обунаси тугатишга атиги икки кун қолди. Ҳозир алоқа бўлимида ҳисоб-китоб ишларининг айти қизиган палласи.
СУРАТДА: Акмал Икромов райони-

даги 132-алоқа бўлими бошлиғи Ҳабиба Аъзамова ҳамда ходимлар — Турсуной Нўлдошева, Озода Аҳмаджонова ва Доғийёр Зокировлар иш устида.
Миртемир Қодиров сурати.

ДАСТУР ЯНГИЛАНМОҚДА

ТОШКЕНТ шаҳар Кенгашининг маҳалла ва уй комитетлари билан ишлаш доимий комиссияси йиғилишида «Маҳаллаларнинг янгиланган дастури» иккинчи маротаба муҳокама қилинди. Бу ҳақда йиғилишда ахборот берган шаҳар ижроия комитети режа комиссиясининг бўлим бошлиғи Раҳим Аскаръян шундай деди:

— Ҳар қандай оилага ҳўжалик юри-тишда оддий игна-ипдан тортиб озиқ-овқат маҳсулотларигача зарур бўлганидек, маҳаллаларнинг ҳам ўзинга яраша зарурияти, фаолиятида муаммолари бор. Маҳаллаларнинг барчасига хос бўлган муаммоларни бирин-кетин ҳал этавериш режалаштирилган ва 1989 йилнинг 12 декабрида қабул қилинган маҳаллаларнинг 1990—1995 йилларга мўлжалланган дастури бозор иқтисодиёти даври талабларига монанд бўла олмай қолди. Шу бонс маҳаллаларнинг дастури янги даврга мослаштирилиб, молия-ҳўжалик юмушлари ҳисобга олиниб қайта таҳрир қилинди. Комиссиянинг ўтган галги йиғилишида бийдирилган фикрлар асосида дастур такроран кўриб чиқилди.

Маҳаллаларнинг янгиланган дастури ҳақида йиғилишда доимий комиссия раисининг ўрнбосари Неъмат Ҳасанов,

шу доимий комиссиянинг аъзоси Ш. Фахриддинов, шаҳар меъморчилик ва режалаштириш бошқармаси бошлиғи П. Ҳакимжонов, Киров район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгаши раиси Кабир Комилов ва бошқа депутатлар қимматли таклиф ҳамда фикрлар билдирдилар.

Доимий комиссия йиғилишида билдирилган истаклар асосида дастурни қайта таҳрир қилиб, шаҳар депутатлари ҳамда фаоллари ҳўқмига ҳавола этишга келишилди.

Комиссия йиғилишида «Маҳаллалар ҳудудидаги нон дўконлари фаолиятини янада яхшилаш ҳақида»ги масала ҳам кўриб чиқилди. Бу ҳақда комиссия раиси Шуккур Темуровнинг ахбороти тингланди. Нотиқ ва сўзга чиққанлар шаҳар маҳаллаларидаги нон дўконларининг аниқ иш режимини белгилаш, дўкон мудури ва сотувчилар фаолияти устидан депутатлар ҳамда фаоллар назоратини тагин ҳам кучайтиришни таъкидладилар.

Йиғилишда шаҳар ижроия комитети савдо бош бошқармаси ходимларига маҳаллалардаги нон дўконлари фаолияти юзасидан қаттиқ назорат ўрнатиш топширилди ва шу ҳақда қарор қабул қилинди.
Худойназар ҒОЙИБОВ.

Олим ва жамоатчи

ҚАРИЙБ 5 минг киши истиқомат қилаётган «Янги шаҳар» маҳалласи (Октябрь райони) га тарих фанлари номзоди, доцент Хурсанд ака Меликуловнинг раислик қилиб келаятганига 30 йилдан ошди. У кишининг жонқурлиги ва фидойилиги натижасида маҳаллада талай ишлар амалга оширилди. Кўчаларга асфальт ётқизилганлиги, 230 хонадонга газ келтирилганлиги, юзга яқин хонадонга телефон туширилгани, ҳашарлар уюштириб ободончилик ишлари олиб борилгани шулар жумласидандир.

38, 40, 41 ва 102-мактаблар аъмурияти билан узвий алоқа ўрнатилганлиги натижасида ёш авлод тарбиясида ижобий силжешлар бўлмоқда. Бу ишларни амалга оширишда хотин-қизлар кенгаши, ўртоқлик суди, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат фахрийлари кенгаши ҳамда маҳалла комитетининг турли секторлари аъзолари ҳам фаоллик кўрсатишмоқда.
Юнус МАҲМЕДОВ.

«Маҳалладош»га хат

ҚАНИЙДИ ҲАММАЛАРИ ФАОЛ БЎЛИШСА

МАХАЛЛАМИЗ оқсоқолларидан Тўхтасин ота Абдуллаев оталар чойхонасидаги суҳбатда гап бошлаб қолдилар: «Барака топгур депутатларимиз — Жонизоқ ва Ақромжонларнинг отасига минг раҳмат. Улар хоҳ иш вақти бўлсин, хоҳ ишдан кейин бўлсин бизларнинг ҳам-ташвишларимизга шерик бўлиб, оғиримизни енгил қилишяпти...»

Дарҳақиқат, СССР халқ депутати, «Ўзгидроэнерго-строй» трестининг бошлиғи Ақром Эргашев ва район Кенгаши депутати, Тошкент экскаватор таъмирлаш тажриба-механика заводи Ўрта Осиё бўлимининг директори Жонизоқ Алдамжаровлар вақт билан ҳисоблашмай халқ хизматида камарбаста бўлишмоқда.

Маҳалламиздаги ёдгорликлар атрофини ободонлаштириш, чойхонани таъмирлаш, газлаштириш каби ишларни амалга оширишда уларнинг хизматлари катта бўлди. А. Эргашев ва Ж. Алдамжаровлар фаолиятдан нафақат бизнинг «Бирлик» маҳалламиз, балки Крупская номидаги ва «Намуна» маҳаллалари аҳли ҳам миннатдор.

Қанийди, ҳамма депутатлар ҳам улардек бўлишса! Маҳалламизда ҳали қилинадиган ишлар сероб. Кайковус анҳорнинг қирғоқлари ўпирилиб кетган, кўприкларнинг сифати ҳам яхши эмас. Шунга қарамадан, шаҳар сув ҳўжалиги раҳбарлари икки йилдан бери ваъдадан нарига ўтишмаяпти. Бу муаммони ҳал этишда ҳам депутатларимиз кўмаги жуда-жуда асқотаяпти.
Собир Раҳимов райондаги «Бирлик» маҳалласи аҳли номидан комитет раиси
Азиз МУТАЛОВ.

«ОҚСОҶОЛЛИККА САЙЛАБ ЯНГЛИШМАГАН ЭКАНМИЗ»

(Давоми. Боши 1-бетда).

Тўйларни асосан спиртли ичимликсиз ўтказишга эришилди. Бу ишда тўй ва маъракалар ўтказиш комиссиясининг раиси ва ушбу комиссиянинг Самир Маҳмудов, Миржалол Муҳаммедов, Омилхон Комилов каби аъзолари алоҳида фаоллик кўрсатишди.

Гуруч курмасиз бўлмаганидек, ҳар замонда бўлса-да, оилавий можаролар, кўни-қўшиллар орасида гина-кудуратлар, баъзи ёшларнинг бебошлиги сингари нохушликлар ҳам учраб туради. Бундай кўнгилсизликларнинг олдини олиш ва мурасага келтиришда Муборакхон опа Муҳиддинова бошлик хотин-қизлар кенгаши, Ҳамидулла Шомуродов раислик қилаётган ўртоқлик суди, Мели ака Ҳусанов йўлбошчилигидаги Улуғ Ватан уруши ва меҳнат фахрийлари кенгаши аъзолари ҳамда комитет раисининг муовини Сиддиқ ака Тўлагановлар самарали фаолият кўрсатишяпти. Қўйди-чиқди, жанжал чиққан ўндан зиёд оила уларнинг аралашуви туфайли ярашиб, яхши яшашмоқда.

Маҳаллада кенг кўламда ободончилик ишлари ҳам амалга оширилди. Ариқларнинг тозаланганлиги, йўлларнинг текисланиб, асфальтланганлиги ва улар четига турли хил дарактлар ўтказилганлиги, 128-мактаб рўпарасига аҳолига кўприк қурилганлиги, чиқинди (ахлат) ларнинг ўз вақтида олиб кетиладиган бўлинганлиги, юздан зиёд хонадонга ширкат орқали телефон туширилганлиги шулар жумласидандир.

Маҳалладаги ҳар бир киши қалбига йўл топиш, оила аъзолари ва кўни-қўшилларнинг бир-бирига меҳр-оқибатли бўлишларига эришиш, кексаларнинг иззат-ҳурматда ҳаловатли турмуш кечирishiларини таъминлаш, ёшларни меҳнатсевар ва мўмин-қобил қилиб тарбиялаш, тўйларни исрофгарчиликсиз ўтказиш, кўчаларни доимо обод сақлашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган Абдужаббор ака бошлик маҳалла фаоллари фаолиятига назар ташлашни давом эттирсак, ҳашар йўли билан тобутхона қуриб битказилганлигини, «Савоб» ширкати-дан хайрия тариқасида 1500 сўм пул олиниб, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат фахрийларига ҳамда кам даромадли ўттиздан ортиқ оилага тарқатилганлигининг ва бошқа кўплаб тadbирлар ўтказилганлигининг ҳам гувоҳи бўламиз.

Тadbирлар эса расмийлик учун эмас, том маънода маҳаллани обод қилиш, аҳолининг фаровон турмуш кечирishiга эришиш мақсадида ўтказилаётипти. Мисол тариқасида Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Собир Саидкаримов билан бўлиб ўтган учрашувни олиб кўрадиган бўлсак, шу учрашувга райишроком раиси муовинлари ҳамда ички ишлар, соғлиқни сақлаш, алоқа ва бошқа бўлимлар мутасаддилари ҳам таклиф этилди. Маҳалла фаоллари улар билан дилдан суҳбатлашиб, ўз муаммоларини айтишди. Бундай кўламда ўтказиладиган учрашувларнинг бесамара бўлмаслиги эса табиийдир.

«Ташкилотчилик қобилиятига эга, фидойи инсон Абдужаббор ака Манноповни маҳалла оқсоқоллигига сайлаб янглишмаган эканмиз», дейишмоқда «Чарх-камолонликлар. Чунки уларнинг сардори тўйда ҳам, маъракада ҳам доимо маҳалла аҳли билан бирга. Вақт билан ҳисоблашиш эса унга ёт. «Маҳаллам тинч — мен тинч» — Абдужаббор аканинг шиори ана шундай.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ.

Суратчи Сайдали Султонов ушбу суратда 75 баҳорни қаршилаган Саври ая Зокировка авлодлари даврасида акс эттирган. Октябр районининг «1 Май» маҳалласида истиқомат қила-

ётган пиру бадавлат онахон олти фарзанди-ю ўттизга яқин неварачевараларининг ардоғида қариллик гаштини сурмоқда.

БУГУНГИ кунда шахримизда маҳаллалар сони тобора кўпайиб бораёпти. Лекин, бу масканларнинг барчасида ёшларга алоҳида эътибор берилмапти, деб бўлмайди. Мисол тариқасида Бектемир районини олиш мумкин. Бу ҳудуддаги ўн та маҳалланинг бор-йўғи 3 тасида комитет идораси учун хона ажратилган. Қарияларнинг тўрттаси бириктириб суҳбат қуриш учун тузукроқ жой йўқ. Чойхоналар ҳақида-ку гапирмасам ҳам бўлади. Шароит бўлмагач фаоллар тарбияси оғир болалар билан қандай шуғулланишини, ахир!

Ёшларнинг бўш вақтларини кўнгилли ўтказишда асосий омиллардан бири уларни спортга жалб этишдир. Бу борада олиб борилаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди.

Районда иккита ўйингоҳ бор. Шулардан бири «Бузовчи» маҳалласида жойлашган. Утган йили унга собиқ «Пахтакор»чи Олим Ашуров номи берилган эди. Аммо, бу ўйингоҳ ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

— Мен 22 йилдан буён машғулот олиб бораман. — дейди 2-тоифадаги уста Анатолий Безруков. — Шу вақт ичида бирорта раҳбар ўйингоҳнинг аҳволи билан қизиқмади. Ваҳоланки, бу ерда доимо футбол бўйича вилоят биринчилиги ташкил этилади. Турнир ўтказиладиган дамларда ўйингоҳнинг ачинарли аҳволдан уялиб кетасан, киши.

Устознинг куюнганича бор. Чунки, ўйингоҳни созлаш учун кўп маблағ сарфлаш шарт эмас. Фақат озгина эътибор бериб, бу соҳага жиндай қизиқишнинг ўзи кифоя. Ёшлар билан суҳбатлашадиганимизда яна бир

гапни айтиб қолишди. Ўйингоҳнинг яқин келажақда бузилиши кутилаяпти. Сабаби, режа бўйича бу ердан катта йўл ўтказилиши мўлжалланаётган экан.

Шуларга қарамай милиция ходимлари ва жамоатчилигининг саъйи-ҳаракати туфайли ёшлар ўртасида ноқонуний хатти-ҳаракатларнинг олди олинмоқда.

**Эҳ, сиз йигитлар
ОРЗУНИНГ
ЎЗИ КАМЛИК
ҚИЛАДИ**

Айни пайтда районда 5 нафар инспектор балоғатга етмаганлар тарбияси билан шуғулланаёпти. Улар мактабларга ҳам бириктирилган. Шунингдек, жойлардаги участка назоратчилари билан иш олиб боришяпти. Ўқувчилар ўртасида қонунчилигини мустаҳкамлаш юзасидан суҳбат ва маърузалар уюштирилмоқда. Бу тadbирларда давлат автомобиль назорати ходимлари ҳам қатнашиб, йўл ҳаракати қондалари бўйича тушунча беришяпти.

— Бугунги кунда ёшлар ўртасида ўғирлик, безорилик ва бошқа кўринишдаги хатти-ҳаракатлар кўпайиб кетгани ҳаммага маълум. — деди район ички ишлар бўлими киноят-қидирув бўлини-

маси бошлиги Қаҳрамон Ражабов. — Биз ёшлар ўртасида таълим-тарбия олиб боришга катта эътибор бераёلمиз. Айни пайтда райондаги тарбияси оғир болалардан 11 нафари милиция назоратида турибди. Шулардан бири ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Андрей Истомин зўрға 3-синфни тугатган. Ҳозир 17 ёшда. Бундан етти йил муқаддам, участка назоратчиси бўлиб ишга келганимизда Андрей кўпинча уйдан қочиб кетаётгани ҳақида хабар беришган эди. Ушандан буён кўча-кўйда ётиб юрар экан. Безори болаларга қўшилиб ўғирлик қилган. Утган йили район прокурори Зиёдулла Убайдуллаев унинг тарбиясини ўз оталиғига олиб заводга ишга жойлаб қўйган эди. Лекин кўп ўтмай Андрей «сайр қилиш»ни хоҳлаб қолиб, «ЗИЛ» машинасини олиб қочади. Ҳозир унинг устидан тергов ишлари олиб борилаяпти.

Маълум бўлишича, оилада юзага келган оғир маънавий муҳит, катталарнинг бола тарбиясига эътиборсизлиги бир инсоннинг ҳали мурғаклигидан ёмон йўлга кириб кетишига сабабчи бўлган. Энди уни яхшилар қаторига қўшиш осонликча амалга ошмас керак. Балки Андрей келажақда қўли гул уста бўлишни орзу қилар. Шундай экан, бола балоғат ёшига етгунга қадар ота-она, маҳалла-кўй, мактаб, қўйиники жамоатчилиги унинг тарбиясига масъул эканликларини унутмасликлари зарур. Бунинг учун эса ҳар биримиздан ён-атрофимизда содир бўлаётган воқеаларга бефарқ муносабатда бўлмаслигимиз талаб этилади.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

ЧАРЧОҚ БИЛМАС ОТАХОН

ЧИЛОНЗОР районидagi намунали маҳаллалар ҳақида гап кетганда, албатта «3-Чарх-Камолон» маҳалласи ҳам тилга олинади. Бунинг бонси шуки, бу ерда маҳалла аҳли маданият-маиший шароитини яхшилаш борасида талай ибратли ишлар амалга оширилган. Энг муҳими, кўни-қўшиллар бири-бирига нисбатан меҳр-оқибатли, аҳил ва иноқ. Бу ердаги саранжом-сарипталик, дид билан ўтказилган турли дарактлару озода кўчаларни кўриб, маҳаллага ишбилармон кишининг йўлбошчилиги қилаётганига амин бўласиз.

Дарҳақиқат, «3-Чарх-Камолон» маҳалла комитети раиси, уруш ва меҳнат фахрийлари район Кенгаши раисининг ўринбосари Сайфиддин ота Рихсиев ишнинг

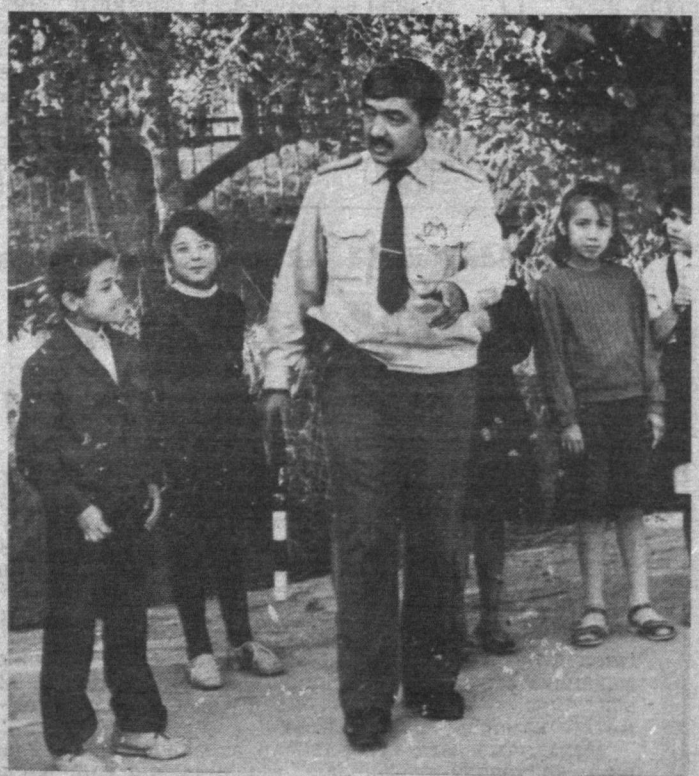
кўзини билладиган, маҳалладошлари учун том маънода жон куйдирадиган инсонлардан. Ота раислик қилиб келаётган шу 30 йил ичида кўплаб ишлар қилинди: ариқлар қазилди, кўчалар асфальтланди, комитет идораси қайта таъмирланди, клуб, озиқ-овқат дўкони, новвойхона, сартарошхона ва бошқа маиший хизмат шохобчалари қурилди. Маҳаллада «Меҳр-шафқат» бўлими ташкил этилиб, ўзгалар ёрдамига муҳтож ёлғиз кишиларга ва кам таъминланган оилаларга шу йилнинг ўзида 1,5 минг сўм миқдорда моддий ёрдам кўрсатилди.

Эски ўзбек тилини ўрганишни хоҳловчилар учун машғулотлар ўтказилаёпти. Фахрийлар ҳолидан доимо хабар олиб турилади.

Бу ишларни амалга оширишда хотин-қизлар кенгашининг раиси, иқтисодчилари номзоди Насиба опа Носирова, ўртоқлик судининг раиси Сафо ака Алихўжаев ва бошқа кўплаб маҳалла фаоллари комитет раисига яқиндан ёрдам бериб келишмоқда.

Беш фарзанднинг отаси, йигирмага яқин неваранинг бобоси, фидойи инсон, халқ хизматкори Сайфиддин ота кунни кеча ўзининг муборак 70 ёшини нишонлади. Еру биродарлари, кўни-қўшиллар отани муборакбод этиб, самимий тилаклар изҳор этишди.

Шухрат АҲМЕДОВ, Чилонзор райишроком маҳаллалар ва маззелар ишнини мувофиқлаштириш шўъбасининг мудир.

«КўЧА тасодифларга тўла», деб унинг олдини олишга ҳаракат қилмасдан, қўл қовуштириб ўтириш ҳалокатлар сонининг кўпайишига олиб келиши табиий. Бунинг яхши тушунган давлат автомобиль назорати ходимлари мактабларда бўлишиб ёшларга кўча ҳаракати қондаларига қатъий риоя қилишни уқтириб туришади.

СУРАТДА: давлат автомобиль назорати бошқармаси ходими Абдор Қодиров Киров районидagi 32-мактаб ўқувчилари билан суҳбатлашмоқда.

Тўлқин Каримов сурати.

САҒБОН, 30-боши берк кўчасидаги 7-хонадон эшиги кўнгируғи тугмасини босдик. Ичкаридан чиққан соч ва соқолларини қиров босган бўлса ҳам кўришидан тетик, ўрта бўйли, нуруний отахон бизни қарши оларкан уйга киришни таклиф этди. Узун йулак бўйлаб фарқ пишган шафтоли дарахтлари остидан ўтарканмиз, ҳовлида қийғос бўлиб очилган баҳмал рангли гуллар атрофга хушбўй ҳид таратарди. Узимизни таништирдик.

Гофур ота келини дамлаб келган чойни пахта гулли пиёлаларга қуяркан киприкларини намланди. У ич-ичидан узоқ хўрсиндида титроқ овоз билан бизга юзланди.

ЎЗГАЛАР ДАРДИ— УНИНГ ДАРДИ

— Аввал, ҳалоскорим чўпоноталик такси ҳайдовчиси Нўъмонжон ҳақида ёзинглар. Ажали етмаган одам 40 йил қирғин бўлса ҳам ўлмайди, деганларидек, шу азамат йигит ҳужум чизигида ўзи ярадор бўлишига қарамай мени оғир аҳволда ҳарбий дала госпиталига ётқизди.

Гофур ота бир нафас жим қолди. Рўмолчаси билан кўз ёшларини артиб яна оғир ва машаққатли ўтмишини эслади.

Фашистларнинг мадори қуриб беназир тупроғимиздан чекинаётган ўша 1943 йилда 8-синфни тугатган Гофур Дўстматов фронтга кўнгилдилар қатори ёзилди. Олти ойлик кичик командирлар тайёрлаш курсида ҳарбий илмни эгаллаган ўзбек ўғлони 2-Белоруссия fronti 89-ўқчи полкига юборилди. Полк жангчилари олдинги фронт чизигида бўлганлари учун душман мудофаасини ҳар қандай шароитда ёриб ўтиш жанговар ва муқаддас бурч ҳисобланарди. Айниқса, Гомель шаҳрини фашистлар исканжасидан озод этишда жангчилардан тadbиркорлик ва жасорат талаб этиларди.

— Совет разведкачилари қалин ўрмон ёнидаги пастликда гитлерчиларнинг катта бир ҳарбий техникаси жойлашгани ҳақида зарур маълумот бердилар. Бу хавфли ишшоотни йўқотиш учун менинг взводимга ҳам жанговар топшириқ берилди. — деб сўзида давом этди Ғ. Дўстматов. — Тонг отмасданоқ тўплардан ўт очилгач, аскарларимиз ҳужумга олға интилдилар. Ҳийлакор душман қишлоқ қарияларини тўплаб, мажбурий чуқур ва кенг ҳандақлар қазитиб, устини шох-шаббалар билан ниқоблаб қўйган экан. Ҳужумга ўтган ҳимоячилар босқинчилар зўравонлик билан қазитган ҳандақларни писанд қилмай олдинги маррани эгаллашга ошиқдилар. Тасодифан қилинган ҳужумдан талвасага туш-

ган газандалар ҳарбий қуролларида пала-партиш ўқ ота бошлашди. Душман снаряди мендан 8—10 метр нарида портлаган бўлса ҳам ажал уруғи икки оёқ ва белимга оловдек қадалди. Бор кучимни тўплаб олдинга қарадим. Душманлар яшаган уйлардан қора тутунлар осмонга кўтариларди. Қўшув белгилари икки ҳарбий машина мажақланган бўлса ҳам бирининг мотори гувиллаб ишларди. Тўқ ҳаворанг кийимли немис офицери гилдираги узялиб кетган мотоциклдан 4—5 қадам нарида чалқанча ётарди. Мен фашистларнинг қарши мудофаасини ёриб ўтган жангчиларнинг мардлигидан мамнун бўлдим.

— Уртоқ сержант, Гофур ака!

Этиklarим қонга тўлган. Таниш овоз келган томонга ялт этиб қарадим. У Нўъмонжон эди. (Гофур ота қуролдош дўстининг фамилиясини эслай олмади.) Чап оёғини ушлаганича судралиб мен томон келарди. Бир варакайига уч еримдан яраланган эканман. Оғриқ зарбидан яна ҳўшимдан кетдим. Нўъмонжон жароҳати оғир бўлсада мени жанг майдонида ташлаб кетмади. Машаққатли қийинчиликларни енгиб ҳарбий дала ҳамширасига судраб олиб келди.

18 кун деганда ҳўшимга келдим. Ногинск шаҳри ҳарбий госпиталида уч ой даволангач яна жангга отландим. Ўқчи полкига сафарбар этилдим. Танкка қарши ўт очувчи қуролига командирлик қила бошладим ва Берлин учун бўлган даҳшатли жангларнинг бирини яна оёғимдан жароҳатландим. Шундан сўнг «Жасуриги учун» медалининг нишондори бўлдим ва шонли Галаба кунини Кеннингсберг ҳарбий госпиталида кутиб олдим. Мен сизга айтсам, ўтган урушнинг ҳар бир куни жуда катта қисматга эга. Шундай кунларга етганимизга шукур.

Ўша муддиш урушнинг тутаганига мана 46 йилдан ошди. Илло, 7 фарзандни халққа нафи тегадиган қилиб тарбиялаган, бири-биридан ширин 34 та кичкинтойларнинг буvasи Гофур отанинг оловли йиллардан орттирган жароҳати ҳали битганича йўқ. Урни келганда ҳуруж қилиб қовли жангтоҳларни эслатиб туради. Улуғ Ватан уруши иккинчи гуруҳ ногирони бўлса ҳам 30 йилдирки «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла кўмитаси тўй комиссиясининг аъзоси.

Бозор иқтисодиётига ўтиш маҳалла фаолларининг иш ва режаларини кўпайтириб юборди. Баланд нарх-наволар муносабати билан маҳаллада дамладиган 70—90 килограммли ошларга чек қўйилди. Дабдабали тўй ва маъракалар ҳозирги бозор шароитида ихчам ўтказилмоқда. Дастурхонга спиртли ичимликлар тортишлар, саёқ отарчиларни чақиритилар узил-кесил тугатилди. Бунда Фахриддин Нуриддинов, Зоир Раимов, Жўра Тўлаганов, Ҳамидулла Йўлдошев каби ишбилармон фаоллар сингари Гофур ота ҳам эл ҳурматию қозониб келяпти. Мана шундай эл дардини, ташвишини, қувончини ўзиники деб билганлар доимо бор бўлишсин.

Ғаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

3-автокорхонанинг 11-тезювар йўналишидаги автобус ҳайдовчиси Мираъзам Музаффаровнинг корхонада меҳнат қилаётганига анча вақт бўлди. Ўтган давр мобайнида у укаси Мирафзалга ҳам ҳайдовчилик сирларини ўргатди. Эндиликда у раҳбарлик қилаётган жамоанинг мақсади битта: яъни йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш.

СУРАТДА: бригадир Мираъзам Музаффаров.
Усмон Усмонов сурати.

Бу нола—кимга ҳавола

ТҲЙГА БОРСАНГ...

САРЛАВҲАНИ ўқибой, ҳойнаҳой «Тўйга борсанг тўйиб бор, тўй тўйингни кийиб бор», деган мақолни эсладингиз-а. Аммо мен умуман бошқа мавзу, яъни тўйларда бўладиган баъзи бир андишасизликлар, беодобликлар ҳақида фикр билдирмоқчиман. Уйлайманки, кўплаб маҳалладошларимиз ҳам қўйидаги ҳолларнинг гувоҳи бўлишган, албатта... Суннат тўйи қилаётган ҳаммаҳалламиз Шодиқжонкига бориш учун қўниқўшнилاردан 5-6 киши кўчада йиғилишиб, яна келадиганларни кутиб турардик. Қўшниларибиздан бири ўрта яшар киши биз томон келар экан, оралиқ масофа 15—20 қадам қолганда тўхтаб, бурнини яхшилаб қоқиб олди. Сўнгра келиб биз билан қўл бериб саломлаша бошлади. Бундай беодобликка нима дейсиз, энди. Ҳай майли, ичимизда ҳар қанча ижиргансак-да тўйхонага етиб келиб, дастурхон атрофида жойлашдик. Баланд бўйли, бошига қора рангли шапка кийган йигит лабида сигаретаси билан нон тарқата бошлади. Чой ташибётган йигитлардан бирининг сочи ўсган, бошқасининг соқоли олинмаган. «Ҳой лаганларни олинглар, ҳой чой опкелинглар, ҳой...» — деб ўртада турган кишининг уст-боши чунонам кярлаб кетган. Чой ичиб, дастурхондаги ноз-

неъматлардан тамадди қилиб ўтирибмизу. «Чойинглар борми?» деб дақиқа сайин сўраб кетишди. Е тавба. Биз ҳам ёшлигимизда тўйларда хизмат қилардик, аммо бунчалик эмасдик. Ҳар ҳолда уст-бошимизга қараб юрардик. Тўйхонада қанча стол ястилганига қараб, жўрабошимиз уларни бизларга тақсимлаб чиқарди. Шундай бўлгач, чой ҳам, бошқаси ҳам ўз вақтида ортиқча гал-сўсиз келтирилиб, бўшаган идишлар олиниб туриларди. Яна бир гонфадаги кишилар борки, улар тирноқлари ўсиб кетганига эътибор берилмайди. Ваҳоланки, ўша узун тирноқлар остидаги турли микроблар ош еганда қоринга ўтиб кетиши мумкин-ку? Бунисиям ҳолваку-я, мабодо ана шундайлардан биронтаси билан бир лагандан ош ейдиган бўлиб қолсангиз борми... Мен шундай воқеани ўз бошимдан ўтказдим. Ош ейиш у ёқда турсин, ошга борганимга пушаймон едим. Азиз маҳалладошлар! Гапираверсам гап кўп. Индалосини айтадиган бўлсам, одам кўп йиғиладиган жойларда боодоб ва андишалироқ бўлайлик, демоқчиман. Ана шунда атрофимиздагилар биздан завқ олиб, баҳраманд бўлишди. Маҳкам ҲАКИМОВ, меҳнат фаҳрийси.

«МАҲАЛЛАДОШ»нинг шу йил 12 сентябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада бир оиланинг фарзандликка болалар уйдан 2 ойлик чақалоқ (кич бола) шу тўфайли кўп хонали уй олишгани, эндиликда эса турли бахоналар, жумладан, «қорни тўймайди», деб ўша киз — Азизани уйдан кетказиш пайида бўлишаватгани, ҳатто болалар уйига топшириш учун олиб боришгани ҳақида ёзилган эди.

УШБУ мақола эълон қилинган, муҳарририятимизга келаватган хатлар оқими кескин кўпайди. (Рўзнома-мизнинг олдинги сонларида ҳам бу ҳақда хабар бериб, баъзи мактублар мазмуни билан муштарийларни таништирган эдик). Мазкур мақола ёритилганига икки ойдан кўпроқ вақт бўлган бўлса-да, ундаги ҳаётий воқеликка муносабат билдирилган хатлар ҳамон келиб турибди. Азизани тақдир қалбларни ларзага келтириб, дил даъватини қозоғга тушираётган ҳамюртларимиз мактубларидан айримлари билан сизларни таништиришни маъқул топдик.

Манзура ЖУМАЕВА (Сурхондарё вилояти, Олтинсой райони, Улуғбек номи давлат ҳўжалиги): — «Маҳалладош»да босилган «Сен ёлғиз эмассан, Азиза!» сарлавҳали мақолани ўқидим-у, ундаги Азизага жуда раҳмим келиб кетди. Биз оилада 9 ўғил ва 2 қизимиз. Азизани олсак мен сингилли, онам эса яна битта

Акс садо «СЕН ЁЛҒИЗ ЭМАССАН, АЗИЗА!»

қиз фарзандли бўлардик. Оиламизда ҳамма шароит етарли. Ишонманки, Азиза бизникида ҳеч камчилик сезмай ўсади, ҳатто етимлигини ҳам унутиб юборади. Сабаби отам ҳам, онам ҳам жуда болажонли кишилар. Илтимос Азизанинг манзилгоҳини ёзиб юборинглар. Отам дарров бориб, олиб келадилар.
Шоҳида ХУДОЙБЕРДИЕВА: — «Сен ёлғиз эмассан, Азиза!» деган мақолани ўқидим, ўзимни кўйрга жой тополмай қолдим. «Азизани 8 ёшгача тарбиялаган аёлда нахотки оналик ҳаётини уйғонмаган бўлса», деб уйга толдим. Мана, ўзимдан

қийс: 2 ўғлим бор, қизимни худо бизга умри билан бермаган экан. Умр йўлдошим билан келишиб, туғруқхонадан 13 кунлик чақалоқ — қизча олдик. Ҳозир у 12 ёшда. Қизимни ўқилларимдан азизроқ кўраман. Мазкур мақолани ўқиб, ўзимни билмай қолишимга сал қолди.

У аёл ҳам онаку, ахир! Нахотки, Азиза 8 ёшга киргандё уни юрагидан олиб, чиқариб ташласа. Ҳурматли муҳарририят ходимлари! Азиза учун менинг юрагимда жой бор. Бир қизимни икки қилиб тарбиялашга қудратим етади. Иложи бўлса мен Азизани ўз тарбиямга олсам. Қизим ҳам «Бизга беришинг, синглим бўлса, қандай яхши бўларди», деяпти. Йўл-йўриқ ва маслаҳатларингизга интизорман. Яна битта илтимосим бор: хатимни рўзномада ёритганда манзилгоҳимни аниқ кўрсатмасанглар яхши бўларди. Чунки бу хатдан қизимнинг хабари йўқ

Унга олдиндан айтиб қўймадсан, Азизани уйга олиб келсак қизим учун кутилмаган бахт бўларди...

Райҳон АСҚАРОВА (Фарғона шаҳри, Оқтепа маҳалласи): — «Оқшом»нинг «Маҳалладош» иловасидаги «Сен ёлғиз эмассан, Азиза!» номи мақолани ўқияман-у, ич-ичимдан титраб кетаяман, кўзларим жинқча ёш, Ахир ўша аёл Азизани нега фарзандликка олди? Нега энди тутуриқсиз бахоналар билан ундан қутулмоқчи бўлаёпти? Азиза ўзи оқват еган идиш-товоғини ўзи ювса бошқа майда-чуйда ишларда дастурлик қилса, давлат пул тўлаб турган бўлса, унинг ойсининг муддаоси нима! Агар ўз туққан болалари олдида Азиза ўғай кўриниб қолган бўлса, «Қорни тўймайди...» деб баҳона изламасдан, очикчасига айтиб қўя қолсин!...

Азизага қалб кўрнини инъом этаётган ҳурматли муштарийлар! Шум тақдир исканжасига тушаётган норасида нисон — Азизанинг кейинги иқболи бизни ҳам ўйлантираятти. Шу бонс рўзномамиз келгуси сонларининг биринида бу ҳусусда албатта, батафсил маълумот берамиз.

«МАҲАЛЛАДОШ» ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ.

Халқ севган санъаткорлар

ШОГИРД СИНОВДАН ҲАМ

ХАЛҚ сайиллари, тўй ва тантаналаримиз ҳеч қачон сурнай садосисиз ўтмаган. Сурнайдан таралган наво ила одамга жон кирган деган гап ҳам бор. Гарчанд бу ривоят бўлса ҳам аслида ҳақиқатга жуда яқин. Чунки фарзанд туғилган уйда сурнай садоси янгради. Бешик тўйи, никоҳ тўйи ҳам сурнайсиз ўтмайди. Қисқаси, сурнай, карнай, ногора, доиранинг садоси қаерда таралди, ўша ерда шодийна бор, тўй бор деяверинг.

Ҳўш, бундай созандаларни ким тарбиялаган? Гап ана шунда, устозда. Марҳум сурнайчи, жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Ашуралли ака Юсупов ҳамюрти Рустам меҳтарга шогирд бўлган экан. Шамшамат Турсунметов, Комил Султонов, Қўчқор ота Тошкенбоевлар ҳам устоз сурнайчилардир. Холмурод ва Тўлдин Мўминовлар, Режамат ва Собир Нишонновлар, Жўрабек Аҳмаджонов, Баҳодир Ҳанимжонов ҳамда Бахтиёр Исамухаммедовларнинг шогирдлари эса бугунги кунда кўпчиликини ташкил этади. Улар дорбозлар билан ҳамда концерт бригадаларида ўз санъатларини намойиш этишиб эл кўнглини шод этмоқдалар.

Сурнайчи Ортиқ Иброҳимовнинг шогирдлари ҳам талғатина. Унинг истеъдодли шогирдларидан бири — Акмал Икромов районда яшовчи Ақромжон (отаси Анбар ака ҳам санъаткор-сурнайчи) Носиров талантини кўпчилик кенса санъаткорлар тўплалиб синовдан ўтказишди. Устози билан ёнма-ён туриб «Наврўзи аҷам» куйини сурнайда ижро этган шогирд кенса санъаткор-сурнайчиларнинг юксак баҳоси ва оқ фотиҳасини олишга мушарраф бўлди.

Энди у ўз устози Ортиқ Иброҳимовдек эл-юрт орасида ҳамда концерт залларида сурнай навосини таратиш ниятида. Биз ёш сурнайчи Ақромжон Носиров санъатига раванқ тилаб қоламиз.

Абдулла ТОЛИПОВ.

Миллий удумларимиз

ТОМОША

ХАЛҚИМИЗНИНГ унутилмаган урф-одатлари, анъаналари ҳақида ёзишни анчадан бундан кўнглимга тутиб юрардим. Биз кўп нарсаларни бой бердик. Жумладан, сайилларимиз ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетди. Земона ўзгариб, энди кишилар дину имонларига, миллий анъаналарига қайта бошлашди. Наврўз байрамини тикладик. Янги бир даврга қадам ташлаётимиз.

Халқимиз йиллар давомда катта бир байрамни нишонлаб келган. Бунинг ҳозирги пайтда «Ҳосил байрами» деб аташади. Аслида, бу байрамни халқ тилда «Томоша» дейишади. Йил бўйи қилинган меҳнатнинг роҳатини ана шу байрамда дам олиб, томоша қилиб ўтказедилар. Томоша катта сайилга айланиб кетади. Эрта тонгдан оқ бошлангани бу сайилнинг энг катта томошаси улук ўйини бўлиб, улукча чиққан йигитларнинг «Ол-ҳа, ол, ҳайда-ҳа қоч» деган бақир-чекирлари майдонни тўтиб кетади.

Улук майдонни ақалаб сал нарига ўтсангиз, баланд дор устида югуриб юрган дово-

рак дорбозларга кўзингиз тушади. Пастда эса масҳарабоз ўзининг турли қилқилари билан оломонни кулдираётти. Енида алап қоматли полвон тош кўтараяпти. Тўққатор бўйлаб кетган йўл устида хўроз ва бедана уриштираётганлар, ундан сал нарида баққоллик дўконлари, ошпазлар катта қозонларда ҳар хил таомлар, сикланган қабоблар пиширишяпти. Яна бир даврга бел олишиб миллий кураш тушаётган полвонларнинг ҳаяжонли қиёфаларига кўзингиз тушади. Рақибини енгган полвонга шу ернинг ўзидек совринлар берилди.

Хуллас, «Ҳосил байрами» — «Томоша» шундай ташкил этилади. Бу ҳар бир районда ўтказиб борилган. Халқимизнинг сеvimли «Томошасини баъзида тўтатиб ҳам қўйишди. Мана, шукрим, бундай удумларимиз ана давом этаётир. Ҳали айтганимиздек, бу тадбирлар халқга кулгу, руҳий қувват улаштиришга қолмай, инқилик, дўстлик каби хислатларни ҳам муҳтакамлейди.

Ҳасимжон ЮСУСОВ.

Ҳуқуқшунос бурчаги

МАРҲАМАТ, СЎРАЙВЕРНИНГ

Т. ТУРДИЕВА: Мен умр йўдошим билан ЗАГС рўйхатидан ўтмасдан турмуш кўрдим. Орамизда фарзанд туғилди. Аммо муросамиз келинмай ажрашиб кетдик. Айтганим, боламга алимент ундиришим мумкинми?

ЖАВОБ: Агар болаинг отаси ўз ихтиёри билан моддий ёрдам кўрсатмаётган бўлса, у ҳолда аёл район (шаҳар) халқ судига мурожаат қилиб, турмуш ўртоғи болаинг отаси деб топилиши ва нафақа ундириш ҳақида даъво иши қўзғаташ учун ариза бериши керак. Даъво аризасини яқин нускада ёзиб, унда жавобгар билан қанча вақт бирга яшлагани ва бошқа сабаблар кўрсатилиши лозим. Унга ялова қилиб, даъвогар турар жойидан справка, бодаларнинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномаинг нусхаси қўшиб берилди. Бундан ташқари яқин-уч гувоҳнинг исм-шарифи, манзилгоҳлари аризада кўрсатилиши зарур.

Суд белгиланган далилларни инобатта олиб, жавобгарни болаинг отаси деб топсагина аёл фойдасига нафақа ундириб берилади.

Абдужалил ҲАСАНОВ.

Қай муҳитни, излама,
тошма,
Қай даврада тошгин,
ошагин.
Бу дамнинг сира
йўқотма.
Чақалоқдай гоша яшагин.
Бахт бешинг тебратди
сени,
Кулар энди толеъ юлдузи.
Усавергин, қолган
гапларни
Айтиб берар ҳаётнинг ўзи.

Унутилаётган мерос

ЧИЛИМ

ЧИЛИМ ҳақида фикр юртар эканмиз, дастлаб, унинг бизнинг даврда ишлаб чиқарилмаётганлигини айтиб ўтиш таъбири жоиздир. У эндиликда ўтмишимизни ҳикоя қилувчи буюм сифатида музей экспонатига айланган. Мисгар усталар ўткир дид билан безашган чилимнинг тузилиши, мисда акс этган нақшлари кишига эстетик завқ беради. Чилим кашандалик учун эмас, балки гўзаллик шайдоларининг томоша қилиши учун яратилгандай туюлади. Ўзбекистон санъат музейининг мисгарлик буюмлари залидаги чилим ҳам миллий санъатимиз намунасидир.

Чилимнинг ўрта қисми носик бўлиб, катта носиковсимон жойи ҳам бор. Жўраги узун, обдастан анча фарқ қилади. Қопқоқли жойига наша солиб, ичига сув қуйиб

чекилган. Шунинг учун тортеётганда суви нафас таъсирида қуруллаб овоз чиқаради. Тутини бошни айлантириб, кишини қаттиқ йўталтиради.

Қадимги меъморчилик санъатимизни қузатсак, тоқчали уйлари кўриб, ҳавасимиз келади. Ганч ўймакорлигида нақшланган ўша тоқчалардан бири, албатта, чилим қўйишга мўлжалланган. Айтишларига қараганда, чилим кўпгина хонадонларда бўлиб, ундан дуч келган одам фойдаланмаган. Чилим банги уй соҳиб ва меҳмонлар учунгина хизмат қилган.

Чилимнинг ўта зарарли эканлигига фаҳм-фаросати етган бизнинг замондошларимиз уни санъат буюми сифатидагина қадрлашади.

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон санъат музейининг катта илмий ходими.

Турмуш чорраҳаларида

ДОҒ ТУШМАСИ

ХИЗМАТ вақтим тугаб уйга қайтаётганим. Бекатда узоқ автобус кутиб қолдим. Бир пайт бекат ёнидаги дўкондан чиқиб келаётган кампирнинг «Ҳамёнимни бер» дея ёлворгани эътиборимни тортди. Аввалига эътибор бермадим. Нега десангиз кампир ҳам жон-жаҳди билан ҳаракат қилмаётгандек, ундан беш-олти қадам олдинда бораётган — мўйлаби сабза урган йигит ҳам ҳеч нарса бўлмагандек бамайхотир кетиб борарди. Лекин кампир йигитга етиб олиш учун қадамни тезлатгани ҳамона йигит қочиб қолди.

Бундай қутилмаган можародан лол бўлиб турганимда йиғлағудай бўлиб бояги кампир қайтиб келиб қолди. Бечора ўғрини тутта олмабди. Дўконда ара вачада икки невараси қолган экан. Дўконга кириб кетди. Болакайларнинг кўзларидан ёш оқарди. Неваралари йиғлаётгани устига устак ҳамёнини олдириб қўйгани эди росмана таъсир қилди, шекилли, кампир ҳам ўғри болани қартаб йиғлашга тушди: «Мен уни таниб олдим, барибир тутиб оламан», — дея ёзғирарди бечора кампир невараларни тушган аравачанга сударман. «Ҳамёнимда ўн беш сўм пулим бор эди. Яна нималар бор эди-я», деб ўзига ўзи савол бераркан, эсига тушди, шекилли. «Талонларим бор эди, талонларим», деб яна қайгура бошлади.

Бу манзара бағри тош одамнинг ҳам юрагини эзиб юборарди. Мен вақтида ўғри боланинг кетидан югурмаганим учун ўзимдан ўзим нафратландим. Кампирга азбаройи ачинганимдан анчагача

ўзимга кела олмадим. Маълум бўлишича, кампир ҳамёнини пиёз билан тўла халтасининг юзига қўйган экан. Кампирнинг нима биландир андармон бўлганидан фойдаланган ўғри фурсатни ғанимат билиб ҳамёнга чанг солибди. Бунинг пайқаб қолган кампир ўғрининг қўлидан ушлаб қолишга уринганида эҳтимол онасидан ҳам катта, балки бувисидан ҳам нурунийроқ кампирнинг юзига тарсаки тортиб юборибди.

Менку буларнинг ҳаммасидан вақт ўтганидан кейин огоҳ бўлдим. Бироқ воқеанинг, бевосита гувоҳи бўлганлар нима учун онахонни ҳимоя қилмадилар. Қани ўзбек йигитларининг мардлиги? Мана шундай бефарқ ва лоқайдлигимиз туфайли ҳозирги оғир аҳволга тушиб қолмадикми? Бундай қўли эгриларга бефарқ қарайдиган бўлсак, бугун кексаларнинг ҳамёнини умарганлар, эртанин сиз билан бизни кушпа-кундуз кунини шилиб кетмайдиларми?

Тошкент — нон шаҳри. Тошкент — дўстлик шаҳри, деган яхши номимизга нахотки доғ тушшига йўл қўйиб берсак?! Бу қандай бедодликки, балоғатга етмаган ўсмир бувиси тенги қарияни қақшатса-да, атрофдагилар бефарқ томошабин бўлиб тураверсалар?! Тошкентимиз шайғони, бутун халқимиз шайғони шундай ишлар мосми? Мен маҳалладошларимиз бу борада фикр-мулоҳазаларини билдирадилар, деб умид қиламан.

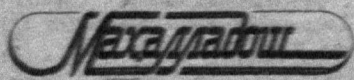
Абдуҳамид ПАРДАЕВ,
«Ўзбекистон матбуоти» ойнамасининг бўлини муҳаррири.

Дилдан галлар арди-
Ширин-шакарсан бирим.
Йиғлаб туғилдинг, энди
Қунаб яша, неварам.
Гарчанд ҳаёт савдолм,
Яшаш завқи — боқарам.
Сен меҳрдан бини бўлдинг,

Меҳрли бўл, неварам.
Қунарли бўл, ризқли бўл.
Ўз элигдай муқаррам.
Юртга содиқ фарзандлар
Домм керак, неварам.

Усмон Усмонов сурати.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси 32-уй.
Телефонлар: 32-53-66, 33-99-42.

ЖАМОАТЧИЛИК
ТАҲРИР ҲАҲЪАТИ.